

Het Sliedrechts dialect (327)

WEERSVOORSPELLINGE

In 't clubblad van d'n Oudhaaidkundige Verêêniging "Sliedrecht" las 'k 'n hortie trug over weersvoorspellinge in vroeger daege. Daer kwam hêël wat bijgelôôf an te pas. Bijgelôôf was t'r op ieder terrain. Dat was verraal zô bij onze kattelieke zoi-jerbure. Die hadde iedere maond een aantal haailige. Elk van heulie was betrokke bij de weersvoorspellinge en dat schijne d'r hêël wat gewist te zijn. Bij ons was t'r ok veul bijgelôôf, mor ik denk wel van veul minder. De durpies wazze klaain en je kon dus overal 't haontjie op de kaarktoren zien, je wis dus aaltijd uit welken hoek de wind waaide. Daer kwam bij dà bekant iederêen z'n waark in de buitelucht had. 't Was op 't land of op 't waoter en d'n handel was ok op straet. Zôdoende raakte je vertrouwd med aale weersomstandigheeje en kò je ok veul voorspelle. Ze wisse van de kring om de zon en de vaalende sterre. De maon was 't mêeste van betekenis voor de weersvoorspelling. Mè nieuwe jaer wier deur veul mense 'n almenaksie gekocht, daer sting percies de stand van de maon in voor 't hêële jaer. Volle maon, nieuwe maon, eerste en leste kwertier. De tij-je van eb en vloed hiewe ok verband met de maonstand. In dien almenak sting hoe laet 't hôôg waoter was en de verwachtinge. Verraal voor iemand die buitendijks weunde was dat van belang. In zô'n almenak kò je nog veul meer bruikbaore aanwijzinge vinge. Ze zijn vandaeg d'n dag nog steeds te kôôp, al wordt 'r wel is gezeed: "Almenak, leugezak!"

Maertse boie

As 's winters de lucht vol sterre sting, zeeje me: "We krijge nog meer vorst, 't is zô'n strakke lucht!" En: "Wilde eende vliege in een V - vurm, strenge vorst!" Zô wazze d'r veul gezegdes. Ik weet ze lang nied aalemel meer, mor anderes kanne 't meschie aanvulle.....

'k Hêd een kouwe rug, we krijge vast en zeker snêeuw. Snêeuw op slik, dan vries 't binne drie daege, dun of dik. De wind zit in d'n verkeerden hoek, we krijge hôôg waoter. 't Waoter is abnermaol lêêg, dat betekent vorst. 't Vriest dat 't kraakt, mor strenge here regere nie lang. Ijs mè mst, vorst in de kist. Maertse boie die bedoi-je dat de lente aan kom kroie. Maert roert z'n staert. Aprillechie zoet geef nog wel is 'n witten hoed. Regen in april dat is naer d'n boer z'n wil. De eerste onweer in maert vangt d'n elft bij z'n staert. (Goed visjaar). We krijge onweer, de koeie staon met de koppe bove de slôôt. 't Vlieg vol med onweersbêêsies. D'n hond is onrustig en Opoe hêt van tevore al buikpijn. Ze zeeje wel: vrijdasweer, zondasweer. Een kring om de maon laet 't regene gaon. As 't regent voor achte kà je zon verwachte. Zonneschijn en nat? Maarge weer wat! Kwaokende kikkers brenge ok regen. Zijn d'r veul neute? Strenge winter! Groene korsemus - witte paose. Gaon de daege lenge, gaon de nachte strenge. Voor de ijshaailige, 12, 13 en 14 maai, wordt aaltijd slecht weer voorspeld. Tusse 19 juli en 18 augustus zijn de zôgenaomde honsdaege. Daer zal ok wel veul bijgelôôf in zitte, mor dat weet 'k nie. Wie weet 'r iets van? En wat is een weerael?

Barremeter

Vroeger sting d'r in deftige tuine wel 'n zonnwijzer en 't schijnt dat de barremeter al uitgevonge is in de 15-de êeuw. Dat zel aaltijd wel te duur gebleve zijn voor de gewone man. Ze hadden 't ok wel over een weerglas. Neeje, naer de lucht kijke was dan gojekôôper. Iemand die zôgenaomd met d'n helm gebore was, kon ok 't weer voorspelle en dat nied allêên, ok nog hêel veul aandere dinge. Dat is nou ok wel achterhaold. Mor bijgelôôf is t'r zeker nou ok nog wel. Tegeswoordig hebbe me 't K.N.M.I., de raodio, de tilleviezie en de kraante. Die doen aamel uitgebraaide weersvoorspellinge, ok op langere termijn. Ze zitte d'r ok wel is naest, hoor. D'r benne ekstra weersuitzendinge voor land- en tuinbouw. Kijke de boere nou dan nie meer naer de lucht? Ik denk 't wel. Over dut aales is nog veul meer te zegge, mor 'k wil besluite med een oud rijmpie: As 't regent met Sint Margriet, regent 't zes weke, veul, waainig of niet!

Leuk, Mevr. B., hêel leuk! Hartelijk dank weer voor deuze bijdraoge!

Reacties:

R. Buizert. Weresteijn 1. Tel.0184-412035.

K. Lissenburg- v. Genderen. Weresteijn 72. Tel.0184-415368.